

Ким даъват қилинса-ю, ижобат қилмаса, ...

13:42 / 09.02.2025 1706

لَحْدَةٍ وَعَدْرِي غِيْلَعَلَحْدَنْ مَوْهُلُوسَرَوَهَلَلَا صَعْدَقَفْ بَجِيْ مَلَفَيْ عُدْنَم : دُوَادِي بَالُو
أَرِيْ عَمَّ حَحَّوَأَقْرَاس

Абу Довуднинг ривоятида:

«Ким даъват қилинса-ю, ижобат қилмаса, батаҳқиқ, Аллоҳга ва Унинг Расулига осий бўлур. Ким даъват қилинмай туриб кирса, ўғри ҳолида кириб, талончи ҳолида чиқур», дейсилган.

Шарҳ: Ушбу ривоятда чақирилган жойдан қолмаслик ва чақирилмаган жойга бормаслик ҳақида сўз кетмоқда.

Айтилган валиймага бормаслик Аллоҳ таолога ва Унинг Расули соллаллоҳу алайҳи васалламга осийликдир.

Айтилмаган жойга бориш эса ўғрилик ва босқинчилик кабидир. Валиймага даъват қилинмаган одам унга кираётганда худди ўғри каби, биров кўриб қолмасин, деб писиб-беркиниб киради. Қайтиб чиқаётганда эса худди ғарот қилиб, куч билан бировнинг нарсасини тортиб олган одамдек, гердайиб, кекириб чиқади. Шунинг учун айтилмаган жойга бормаслик керак.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَئِنْ لَّمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا اَحَدٌ مِّنْ سَمٰوٰتٍ مَّوَدَّةً لَّا نَبْرٰى لَكَوْنُوْا مِّنْ اَشْرٰكٍ مُّشْرِكِيْنَ

«Абу Шуъайб исмли бир киши ўзининг қассоб ходимининг олдига келиб:

«Менга беш кишилик таом тайёрлаб қўй, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг юзларида очликни кўрдим», деди.

У таомни тайёрлади. Сўнгра Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга одам юбориб, у зотни ва бирга ўтирганларни даъват қилди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам туриб кетаётганларида даъват қилинган пайтларида бўлмаган бир киши ҳам уларга эргашди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам эшик олдига етиб келганларида манзил соҳибига:

«Бизни даъват қилганинда биз билан бўлмаган бир киши бизга эргашиб келди. Агар унга изн берсанг, киради», дедилар.

«Батаҳқиқ, унга изн бердик, кираверсин», деди у».

Термизий ва Икки шайх ривоят қилганлар.

Шарҳ: Ушбу ҳадиси шарифдан олинадиган фойдалар:

1. Абу Шуъайб розияллоҳу анҳунинг зийракликлари ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга меҳрибонликлари. Улуғ кишиларнинг атрофларидаги одамлар ана шундай бўлишлари лозим.

2. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам бошқа кишилар мулоҳаза қиладиган даражада оч қолишга дучор бўлган кунларни ҳам бошларидан

кечирганликлари.

3. Уйда таом тайёрлаб, оч қолган кишиларни таомлантириш савобли иш эканлиги.

4. Даъват қилинмаган одам валийма бор жойга бормагани маъқул эканлиги, борса ҳам, алоҳида изн сўраб, кейин кириши лозимлиги.

5. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг юксак одоблари. Аввало, эргашган одамга «Сен қол», демадилар. Сўнгра Абу Шуъайб розияллоҳу анҳудан чақирилмаган кишига изн беришни сўрадилар.

Ҳар бир мусулмон киши ушбу одобларни эътибор бериб ўрганиши, уларга амал қилиши зарур.

«Ҳадис ва ҳаёт» китоби асосида тайёрланди